

Arbetsmarknadsdepartementet
110 33 Stockholm

Kompletterande regler om personuppgiftsbehandling på det arbetsmarknadspolitiska området (SOU 2012:4)

Inledning

Datainspektionen delar i huvudsak de överväganden som utredningen har gjort men lämnar följande kommentarer till utredningens förslag.

Förslag till lag om kompletterande aktörer

Tystnadsplikt för kompletterande aktör (3 §)

Datainspektionen har inga invändningar mot den föreslagna regleringen men vill understryka vikten av att Arbetsförmedlingen ger stöd och vägledning till de kompletterande aktörerna kring tillämpningen av bestämmelsen. Det är viktigt att Arbetsförmedlingen genom utformningen av avtal, systemstöd och information förhindrar att fler uppgifter än nödvändigt förs över med stöd av bestämmelsen.

Utlämnande av personuppgifter på medium för automatiserad behandling (8-10 §§)

Det bör i 9 § hänvisas till 13 § för att göra det tydligt vad som avses med ömtåliga personuppgifter. Bestämmelsen kan förslagsvis formuleras på följande sätt. ”Kompletterande aktör får på medium för automatiserad behandling till arbetsgivare endast lämna ut uppgifter om det är nödvändigt för att utföra uppdraget. Endast sådana uppgifter som inte utgör känsliga eller ömtåliga personuppgifter enligt 13 § får lämnas ut.”

Datainspektionen anser att rubriken före 10 § är missvisande eftersom bestämmelsen inte ger något bemyndigande för något ”ytterligare utlämnande” utöver vad som anges i 3 kap. 8-9 §§.

Det är viktigt att preciseringar kommer till stånd i förordning för att de kompletterande aktörernas möjlighet till utlämnande inte ska överstiga Arbets-

förmedlingens möjlighet, att i enlighet med sin registerförfattning, lämna ut uppgifter på motsvarande sätt. Det är särskilt viktigt att det tydligt regleras vilka uppgifter som på detta sätt får lämnas ut till arbetsgivare med tanke på de risker som finns med att varje enskild kompletterande aktör själv ansvarar för säkerhetskraven vid ett sådant utlämnande.

Vad är en allmän handling?

Utredningen har i sitt förslag utgått ifrån att uppgifter i databasen inte kan anses utgöra en allmän handling hos Arbetsförmedlingen, eftersom Arbetsförmedlingen inte föreslås få direktåtkomst till uppgifter i databasen. Bland annat har utredningen haft det som utgångspunkt för bedömningen av att det inte behövs några begränsningar i användningen av sökbegrepp (kap. 12.2.6). Datainspektionen ifrågasätter utredningens bedömning i denna del. Vad som utgör en allmän handling framgår av tryckfrihetsförordningen 2 kap. 3, 6 och 7 §§. Tillgänglighetsrekvisitet anses uppfyllt även om myndigheten inte har direktåtkomst till upptagningen (Sigurd Heuman, tryckfrihetsförordningen 2 kap. 3 §, lagkommentar not 72, (23 april 2010) Karnov Internet). Även om Arbetsförmedlingen inte ges direktåtkomst till uppgifterna i databasen torde Arbetsförmedlingen, såsom ansvarig för säkerhetsåtgärderna och för utplåningen av personuppgifter i databasen, ha någon form av åtkomst till uppgifterna, vilket gör att uppgifterna ändå kan utgöra allmänna handlingar hos Arbetsförmedlingen. Datainspektionen anser följaktligen att denna fråga bör utredas närmare.

Följande synpunkter lämnas utifrån den utgångspunkt som utredningen har haft avseende frågan om allmänna handlingar.

Behandling av vissa personuppgifter i en databas (12-17 §§)

För att upprätthålla säkerheten för personuppgiftsbehandlingen av känsliga och ömtåliga personuppgifter som sker hos de kompletterande aktörerna är det bra att Arbetsförmedlingen åläggs att tillhandahålla en särskild databas som de kompletterande aktörerna måste använda, och att utredningen understrukit vikten av att säkerheten byggs in i systemet från början. Utredningen är tydlig med att Arbetsförmedlingen inte ska ha direktåtkomst till de kompletterande aktörernas uppgifter i databasen och att de kompletterande aktörerna inte ska ha direktåtkomst till Arbetsförmedlingens databaser. Datainspektionen anser dock att det borde regleras i den föreslagna lagen att Arbetsförmedlingen inte ska ha åtkomst till uppgifterna i databasen, dels för att tydliggöra att databasen ska utformas så att Arbetsförmedlingen inte på eget bevåg kan behandla personuppgifterna som de kompletterande aktörerna har lagt in, dels för att tydliggöra att de uppgifter som de kompletterande aktörerna lägger in i databasen inte blir allmänna handlingar hos Arbetsförmedlingen.

en. En sådan tydlighet skulle också vara till fördel med tanke på det uppdelade personuppgiftsansvaret.

Datainspektionen anser att det är en bra lösning att Arbetsförmedlingen utpekas som personuppgiftsansvarig för de tekniska säkerhetsåtgärderna och att de kompletterande aktörerna svarar för den behandling som de utför i databasen. Utredningen borde dock ha varit tydligare i sitt resonemang om vad ansvarsuppdelningen mellan Arbetsförmedlingen och de kompletterande aktörerna avses innebära, t.ex. när det gäller ansvaret för behörighetstilldelning och loggkontroller. Det är också oklart vad utredningen menar med den allmänna skrivningen, sist i kapitel 12.2.7, om att en personuppgiftsansvarig som anlitar ett personuppgiftsbiträde på vanligt sätt måste förvissa sig om att biträdet kan genomföra de säkerhetsåtgärder som måste vidtas och se till att personuppgiftsbiträdet verkligen vidtar åtgärderna. Menar utredningen att det på något sätt skulle bli fråga om en biträdessituation mellan den kompletterande aktören och Arbetsförmedlingen? Vad menar utredningen i så fall att det skulle innebära?

Av skrivningarna i kapitel 12.2.9 framgår att utredningen anser det lämpligt att Arbetsförmedlingen automatiskt utplånar uppgifterna i databasen efter föreskriven tid. Datainspektionen delar den uppfattningen men anser att bestämmelsen i den föreslagna 17 § måste förtydligas så att det blir tydligt att det är Arbetsförmedlingen som har ansvaret för utplånandet.

Förslag till förändringar i Arbetsförmedlingens registerförfattningar

Datainspektionen har svårt att ställa sig bakom förslaget om bortagande av Arbetsförmedlingens begränsningar att behandla vissa känsliga och ömtåliga uppgifter (9 § registerförordningen). Dels beror det på att Datainspektionen inte kan ställa sig bakom den argumentation som utredningen använder för förslaget och dels beror det på förekomsten av andra liggande förändringsförslag. Som bilaga till detta yttrande bifogas ett nyligen avgivet yttrande från Datainspektionen avseende bl.a. ett förslag på ändringar i 9 § i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten. Datainspektionen vill genom detta uppmärksamma regeringen på att det förslaget och utredningens förslag på förändringar i både Arbetsförmedlingens registerlag (1 och 9 §§) och registerförordning (9 §) delvis överlappar varandra. Det gör det svårt att ta ställning till utredningens förändringsförslag och resonemang. Datainspektionen beklagar därför ännu en gång att den angelägna översynen av Arbetsförmedlingens och Inspektionens för arbetslöshetsförsäkringens registerförfattningar inte kommit till stånd.

När det gäller förslaget att behandla fackliga företrädares personuppgifter i Platsbanken har Datainspektionen inga invändningar i sak.

Detta yttrande har beslutats av generaldirektören Göran Gräslund i närvaro av chefsjuristen Hans-Olof Lindblom, tillsynschefen Britt-Marie Wester och juristen Lena Carlsson, föredragande.

Göran Gräslund

Lena Carlsson

Bilaga: Datainspektionens yttrande över *Rättssäkerhet och likabehandling i arbetslöshetsförsäkringen (Ds 2012:3)*